

5772

Torah from Around the World

אם אין קמת אין תורה ואם אין תורה אין קמת
*Zonder levensonderhoud is er geen Tora
en zonder Tora is er geen levensonderhoud.*
(R. Eleazar ben Azarja, Pirké Avot 3:21)

Sjabbat 21 april 2012 / 29 nisan 5772
Sidra Sjeminie, Wajikra [Leviticus] 9:1-11:47
2e sefer: Dewariem [Deuteronomium] 8:1-10
Tanach blz. 212-219, 367-368
Haftara voor Sjabbat Tekoema/Atsmaoet: Zecharia 8:1-19
Tanach blz. 1220-1221

Commentaar door rabbijn Dr. [Matt Cutler](#)
[Congregatie Gates of Heaven, Schenectady, NY](#)

Vertaling: Frits Pront
[Het Engelse origineel](#)

Een goochelaar staat voor een grote groep mensen in een zaal. Hij waarschuwt het publiek dat hij zal de natuurwetten en de wetten van de logica buiten spel zal zetten. "Kijk hoe ik een konijn uit mijn hoge hoed tover!" zegt hij en zwaait dan met een toverstokje over de hoed met het uitspreken van: *Abracadabra!* En warempel, de truc is geslaagd. De meesten van ons zijn sceptisch als het om dit soort vermaak gaat. Toch maakt het vakmanschap van de goochelaar dat het lijkt alsof dit geen gezichtsbedrog maar de werkelijkheid is.

De uitdrukking *abracadabra* is geen koeterwaals. Het is een Aramese zinsnede en Aramees is de taal van de Talmud. Het betekent letterlijk: "Ik laat het gebeuren zoals ik heb gezegd." Als de toverspreuk door een goochelaar wordt gebezigd, betekent het dat het een gevolg is van zijn oproep de logica even terzijde te schuiven, alsof hij wil zeggen: "kijk hoe ik iets laat gebeuren dat je voor onmogelijk hield en dat alleen omdat ik aangekondigd heb dat ik dat zou doen."

Wat velen van ons zich niet realiseren is dat een bijna gelijkkluidende uitdrukking op de achterkant van het perkament in een mezoeza staat. De meeste *sofriem* (schrijvers van mezoezot, Torarollen e.d.) geven er de voorkeur aan de woorden *abra kidvarcha* op te schrijven. Deze woorden betekenen "ik heb het laten gebeuren zoals U het heeft gezegd." Het is hun manier om te zeggen dat hun werk voldoet aan de mitswa om de woorden aan de deurpost van ons huis te bevestigen zoals dat wordt voorgeschreven in de Tora. *Abracadabra* is gebaseerd op de arrogantie van de mens die denkt dat hij almachtig is

en de natuurwetten kan trotseren. *Abra kidvarcha* stoelt echter op nederigheid en het besef dat wij verplichtingen aan God hebben door wat er in de Tora staat.

Deze week lezen wij in Wajikra het verhaal over Nadav en Avihoe. Wajikra 10 begint met te vertellen dat deze twee opvolgers van Aharon de Misjkan [Tabernakel] binnengaan om zonder de voorschriften in acht te nemen een offer brengen aan de Eeuwige. Deze *awoda zara* (meestal vertaald als "vreemd/verkeerd vuur") bezorgt onze verklaarders en ons wel wat hoofdbrekens. Wat deden zij verkeerd dat zij zich de woede van de Allerhoogste op de hals haalden? Zou het misschien hun arrogantie geweest kunnen zijn? Zou het mogelijk zijn dat zij het verschil tussen *abracadabra* en *abra kidvarcha* uit het oog hadden verloren?

Door de eeuwen heen hebben onze wijzen ons talloze verklaringen gegeven. Rasjbam (de geleerde uit de 12de eeuw die de kleinzoon was van de beroemde Rasji) gaf als betekenis aan dat deze twee mannen zich niet aan de regels hielden. Zij deden niet wat er van hen werd geëist en daardoor werd de handeling op een verkeerde manier uitgevoerd en niet zoals het hoort bij het doen van een *mitswa* (in de zin van een *Goddelijke opdracht*, vert.). Als ik dit deel van de Tora met anderen bestudeer vraagt men zich vaak af waarom dit offer niet onder de categorie "vrijwillige geschenken" aan God viel zoals deze in de Tora wordt beschreven. Een verklaring is dat zelfs vrijwillige geschenken door God waren gedefinieerd. De beschrijving in het boek Sjemot over de bouw van de Misjkan bevat het beroep dat Mosjee doet op de bereidheid vrijwillig geschenken hiervoor af te staan. In Wajikra volgen de voorschriften voor de vrijwillige geschenken en wordt aangegeven waar je mee mag aankomen en of ze aanvaardbaar zijn of niet. [Hieruit moet blijken dat] wat Nadav en Avihoe gedaan hebben uit hybris voortkwam en niet uit het willen voldoen aan een *mitswa*.

Het is alsof God in hun dienst was. Men zou het kunnen beschouwen als het brengen van een offer aan God, niet uit nederigheid maar om hem om te kopen. De logische consequentie is dan zoveel als "ik deed dit voor U, nu staat U bij mij in het krijt!" Wat mij betreft is dit verhaal een toonbeeld van menselijke arrogantie. Veel te vaak kom ik handelingen en verwachtingen tegen van mensen die op Nadav en Avihoe lijken. Wat men vergeet is dat wij zijn geschapen *betselem Elohiem* naar het evenbeeld van God. Wij zijn God niet, maar wij zijn wel gemachtigd Gods boodschap door te geven en Hem te dienen en op die manier te voldoen aan de Goddelijke wil.

Er zijn tijden dat wij iets van God vragen en als de zaken waarvoor wij tot hem bidden niet in vervulling gaan wij aan Hem twifelen en worden we kwaad hem. Maar al te vaak willen wij eenvoudige oplossingen voor moeilijke vraagstukken. Wij willen snel resultaat. Zou het niet geweldig zijn als we de beschikking zouden hebben over dat toverstokje en *abracadabra* zodat ons probleem meteen zou worden geëlimineerd of onze opdracht tot een goed einde zijn gebracht? Maar wij zijn ons ervan bewust dat het leven zo niet in elkaar zit. Nederigheid, volhardendheid en toewijding zijn hulpmiddelen om dingen voor elkaar te krijgen. Een toverstokje brengt niets tot stand. Maar het vervullen van *mitswot* kan ons helpen doelen te bereiken of op zijn minst om een reëel beeld van wat er van ons verwacht wordt te krijgen en de juiste aanpak te kiezen. Er is veel voor te zeggen *abra kidvarcha* te verkiezen boven *abracadabra*.

In de sidoer van de Amerikaanse Reform staat geschreven: "Bid alsof alles van God afhangt, maar handel alsof alles van jou afhangt." Nadav en Avihoe hadden aan die woorden aandacht moeten besteden. Zij zijn een uiting van onze traditie en geven onze wens aan *abra kidvarcha* boven *abracadabra* te stellen.

Zo God wil.